

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor

Főszerkesztő:
Dr. Rajk Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1:50. Egyes
szám ára 12 fillér.

A király obstrukciója.

Kossuth Ferencz pragmatikus rövidséggel állapította meg a mai helyzet igazságát, amidőn azt mondja, hogy „a koronának be kellene látni, vagy helyesebben szólva a korona tanácsosainak, hogy mereven ellentállni oly irányzatnak, amely a koalíciós pártok összessége irányzatát képviseli, az alkotmányosság alapelveinek rombadöntése és egy lehetetlen állapot fölidézése, amelyben kockán fog forogni egyaránt a nemzeti érdek és a dinasztikus érdelem.”

Valósággal ez a helyzet jelentősége és maximája.

A király meg akarta tudni a nemzet akaratát. A nemzeti akarat megnyilatkozott s a királynak tudnia kell már felőle, mert maga elé hívott tanácsosai megmondották neki, hogy a szövetkezett ellenzék tulnyomó többségre tett szert. A Ház elnökválasztásáról küldött jelentés is elbeszéli a királynak, hogy mi történt Magyarországon január hó 26-ikán. Tisza István gróf lemondásának elfogadása pedig már határozott bizonyíték, hogy a királynak hivatalos tudomása van a dolgok fordulataról: a nemzet akaratáról.

Mégis mi történik? A koronának már

ismételten tanácsolták, hogy nevezzen ki mérsékelt programmu koalíciós miniszteriumot, a melynek a képviselőházban biztos többsége is volna. A király nem élt ezzel a tanácsal. Felelőtlen kormányra bízta az ügyek ideiglenes vezetését. Olyan kormányra, amelynek többsége nincs a képviselőházban. Tekintélye, hitele már régóta nincs. Ez a kormány tehát kész kudarc és nevetés nélkül meg se jelenhet a Házban. Javaslatot, legyen az bármily jelentékeltelen, annál kevésbé vihet köröszül.

Hogy Magyarország ezidőszerezt törvényen kívüli állapotban van, azt mindnyájan tudjuk. Csakhogy megszoktuk már, azért nem szörnyülködünk minden nap fölötte. Nincs se adó, se ujonc. Még csak fölhatalmazása sincs a kormánynak, hogy utólagos jóváhagyás reményében az államkiadásokat az előző évi költségvetési keretekhez mérten folyósíthassa.

Talán nem vonja senki kétségbe, hogy ezt az állapotot ezúttal éppen a királyi kormány idézte elő. Magyarország akkori m. kir. miniszterelnöke, Tisza István gróf sujtott le, mint valami kisisten az ugrai levéllel, a klopyi felhőkből orzott fiókvillámmal s ő volt az, aki cinkostársaival megrohanta az alkotmány várát a helyett, hogy az állami szükségleteket

biztosító törvényjavaslatok elintézésén buzgólkodott volna.

No de nem ez most a kérdés. Tény, hogy van országgyűlési alkotmányos többség, van ebben a többségben alkotmányos kormányzásra irányuló hazafias készség és különös gazdag képesség s áll a parlamentáris kormányzat sarktétele, hogy a királyi kormányzat mindig az alkotmányos többségre kell hogy támaszkodjék s mindennek ellenére Magyarország még sincs felelős kormánya, nincs dolgozó parlamentje, ellenben van ex lex a budget és katonaszedés egész vonalán. Amaz — a szabadelvűpárt s a királyi kormányzat emberei mondták — állami hitelünket, meg nagy hatalmi állásunkat rendíti meg.

Valaki tehát kétségtelenül obstruál, mert hiszen az országgyűlési többség a törvények szerint mindent meg akar szavazni s azért imhol mégse lehet meg szavazni semmit. Van alkotmányosan megalakult képviselőház, van alkotmányos képviselőházi többség s felelős m. kir. kormány még sincs.

A Zoltánok obstrukciója ez?

Nem, ez a király obstrukciója.

Rég megmondta a jó öreg Akiba, hogy semmi sincsen új a nap alatt. Ime, a „Zoltánok“ obstrukciója után elkövetkezett a kamarilla: Beckék, Bolfrassék,

TÁRCA.

Levél.

Azt beszéltek, mást szeretsz azóta,
Hogy ajkad a búcsuszó kimondta.

Fájt, nagyon fájt . . . s kezdtem írni neked
Haragos és váddal telt levelet.

S amikor az első sort leírtam:
Kieset a toll kezemből. — Sirtam . . .

Ő.

Mig durván bánt minden szavával,
Hogy megtörje a lelkemet,
És úgy tesz, mintha nem szeretne:
Tudom és érzem, hogy szeret.

Ha esküdni fog előttem,
Hogy soha, soha sem feled:
Tudom, hogy máris elfelejtett,
Tudom, hogy máris nem szeret!

Janda Matild.

Gazdag házasság.

Elbeszélés.

I.

Kabinet diófabutorokkal, megfakult zöldszinű damasztfüggönyökkel, olajnyamatú képekkel. Rengeteg íróasztal mögött, amelyen

halomszámra hever a sok levél és hirlap, — frissen beretvált ur arany szemüveggel, fehér nyakkendővel és szalonkabátban ül kényelmes karosszékében.

Mosolygó, meglegedett arc; jól táplált természet. Egykori falusi jegyző, hallgatásra ítelt ügyvéd, vagy néhai bírósági végrehajtó, amint jobban tetszik; minden volt már, amiről senkinek sejtelve sincs. Olyan ur, akinek a multja színes tarkaságát ügyes diszkréció burkolja titokba.

Minden esetben azonban bizalmi ember, ügynök.

Mindennel foglalkozik. Bonyolult örökségi perekkel, kétes követelések behajtásával, birtokok vétele- és eladásával. Szükség esetén lóverseny-tipekkel is szolgál. Atyailag gyöngéd az ügyfeleivel, amelyet a családjának tekint . . . amely őt táplálja.

II.

Az a kliens, aki ebben a percben nála van, csinos és korrekt eleganciával öltözött fiatal ember. A kezében lovaglópálca, amelyet időnként beszéd közben, hanyag előkelőséggel csapkod a lábszárához.

— Mondjuk tehát 28 éves — szolt az ügynök, a könyvébe jegyezgetve — egészséges szervezet, csinos külső, reményteli jövő. Van-nak reményei?

— Nem sok.

— Tehát egyszerűen »reményteli jövő.« Franciaország egyik legragyogóbb nevének viselője.

— Nagyon helyes Hektor de Puysale.

— Magával hozta a papírjait.

— Igen, tessék.

A fiatal gavallér elsárgult, régi okmányt vesz elő, amelyen hatalmas pecsét függ.

— Hm, báróság. II. Henrik korából. Ura-ságod XII. Lajos királyig vezetheti vissza az eredetét. Hol vannak a birtokai?

— Kis kastély Perigordban.

— Gyönyörű erdő, izletes gesztenyék, pompás szarvasgomba.

— Ugy van.

A fiatal ember felemelkedik és pálcájával csapkodja angol nadrágját.

— Mondjuk tehát — folytatja az ügynök — ön fiatal özvegyet, vagy gyermektelen árvát keres, aki kedvező vagyoni viszonyok közt van.

— Helyes.

— Uram, azt hiszem, megtaláltam máris azt, amit ön keres. Van a feljegyzetteim közt fiatal hölgy, akinek csupán az a kikötése, hogy őt csakis magáért szeressék.

— No, ha egyebet nem kíván . . .

— Most pedig, miután rendben vagyunk,

Goluchowszkyék obstrukciója. Ez a nemzis. Most ők kapnak az obstrukcióhoz, mint mentőeszközhöz, mint kapott nemrégiben a nemzet.

Próbálták már az obstrukciót a Habsburgok máskor is. Hiszen mink éppen őrülük tanultuk. Ezelőtt is megobstruálták nemzeti törekvéseinket. — Most is azt teszik. Csakhogy most a parlamentáris kormányzat idejében nagyon is élesen tűnnek szembe e fejedelmi obstrukció körvonalaival.

Szó sincs róla: a király csakugyan nem tartozik engedelmeskedni a nemzetnek. A nemzet se a királynak. Ők egyenrangú tényezők. Hanem mind a ketten engedelmeskedni tartoznak az alkotmánynak. Ez a szent hatalom a mely nemzet és király viszálját megszünteti.

Addig tehát, amíg a király csak a nemzet ellen obstruál: jogával él. — Aminthogy jogával élt a nemzet is, a mikor a törvénynek útját állt királyi hatalom ellen obstruál.

De a törvény ellen sem a nemzetnek, sem a királynak obstruálni nem szabad.

Reméljük is, hogy a király obstrukciója azonnal véget ér, mihelyest megtudja, hogy az alkotmány alapelveinek sérelme nélkül nem odázhatja el a parlamenti többségből vett kormány kinevezését oly program alapján, amelyet az egész szövetkezett ellenzék támogatni kész s a mely természetesen miben sem térhet el a létező alkotmánytól

Közgyűlés.

A február 27-én megtartott rendkívüli közgyűlés ismét igazolta, hogy sajnós városi gazdálkodásunkban a hatóság nem ismeri a takarékoság elvét; még mindig adósságot adósságra halmoz,

és ha még sokáig uralmon marad, így talán soha helyre nem hozható kárt okoz Baja város közönségének

A közgyűlésnek csak egy tárgya volt: a belvárosi elemi és polgári iskola költségeinek fedezésére felveendő egyszázhatvanezer korona kölcsön megszavazása

A tanács javaslata szerint egyszázharmincezer koronát a kulturális alapból venne fel a város közönsége, a többi pedig, körülbelül huszonkilencezer koronát a törzsvagyron csökkentése vagyis a szőlődézsma váltság kötvényeiből befolyt vételárnak e célra való fordítása által vélte fedezendőnek

A tárgyhöz elsőnek dr. Valentin biz. tag szólalt fel és hivatkozott arra, hogy ámbár az iskola szükséges, Baja város még sincsen abban a helyzetben, hogy egyszázhatvanezer koronát fordíthasson egy iskolára, kifejtette, hogy ily gazdálkodás mellett a városnak tönkre kell mennie; a jövedelmet sehol nem szaporítják, ellenben a kiadások évről-évre nagyobbak. Előadta, hogy a város saját telkeit ingyen ajándékozza el és maga nemcsak drága pénzen vásárol telket, de még épületet is bont le úgy, hogy egy telekért 30000 koronát fizet. Kifejtette, hogy ez könnyelmű gazdálkodás és indítványozta, hogy az iskolát a régi helyén hagyják meg és építsenek hozzá annyit, a mennyi még szükséges, ilyformán legalább egyszáz ezer koronát lehetne megtakarítani.

Szutrély Lipót, dr. Bruck Samu bizottsági tagok, úgy Erdélyi Gyula főjegyző, Weisz Nándor tanácsnok és dr. Klénántz György főügyész védte a tanács javaslatát, a mely védelem csak abból állott, hogy azt vitatták, hogy miután a közgyűlés már megszavazta a költségeket és miután már elfogadta a

pályázók ajánlatát, tehát nem lehet többé megváltoztatni.

Dr. Szirmai biz. tag a tanács javaslata ellen szól.

Szerinte még nem késő a dolgon változtatni, annyival is inkább, mert van már praecedens arra, hogy a közgyűlés saját határozatát hatályon kívül helyezte. Célszerűbb az iskolát régi helyén felépíteni, mert különben Kiscsávoly és Katonavárostól nagy távolságra esik. Valentin javaslatát elfogadja — Közben Móder Géza aljegyző kiment a teremből és behívta a szavazattal bíró tisztviselőket a közgyűlési terembe, a melyben úgy látszott, hogy a tanács javaslatát elvetik.

Az ellenzéken óriási elkeseredettséget szült, hogy a hatóság fejei saját álláspontjaikat ily módon akarják keresztül erőszakolni a tisztviselőkkel ugyan akkor, amidőn a többi készülöben levő javaslatok szerint óriási terhek fognak a város háztartására neheznedni és a tisztviselők is éppen most kérik fizetésemelésüket.

Az egész ellenzék át volt hatva attól a tudattól, hogy a város vagyonával a hatóság e kérdésben is könnyelműen akar gazdálkodni és többen kifejezést is adtak annak, hogy ily javaslatok mellett a higgadt, nyugodt tárgyalás akkor, midőn stiklikkel akarnak többséget szerezni; nehezen fog menni.

Felolvasás Japánról.

Irta és felolvasta **Szentgáli Antal** a bajai főgimnáziumban január 8-án.

— Takun. — Japán ipar. — Honolulu. — White man's. — Kispanza. — (Vége.)

A chinai apróságok ismertetésére akkor tértem rá, amikor hajónknak Sanghaiba való érkezéséről szóltam. Sanghait két napi tartózkodás után hagytuk el és ugyancsak két

tudomására kell adnom az ügynöki díjam nagyságát: öt százalék a hozományból és 500 frank letét. Meg van ezzel elégedve?

A gavallér válasz helyett elegáns tárcát vett elő, abból kivett egy száz frankost és letette az asztalra:

— Tessék, egy kis előleg.

Az ügynök a bankót mindkét oldalán figyelmesen vizsgálta, aztán az asztal fiókjába teszi azt, majd feláll és Hektort az ajtóig kíséri.

— Uram, megbízhat bennem — mondja az ügynök. — Az ön sorsa a legjobb kezek közt van. Majd irok uraságnak.

Hektor eltűnik, éppen olyan eleganciával, mint a hogy érkezett.

Alig távozott ő az egyik ajtón, az ügynök másik ajtaján kiváló pompával öltözött, fiatal és szép hölgy lép be. Gesztenyeszinű haja a legesábitóbb ragyogó szempárt árnyékolja be.

— Uram — mondja a hölgy, helyet foglalva — egy kis hirdetést szeretnék feladni.

Ezzel átnyújt egy írást, amelyet az ügynök figyelmesen elolvas:

Gazdag házasság.

Fiatal, árva özvegyasszony, akinek nagy vagyona van, fiatal és erőteljes uriemberhez feleségül menne, ha az illető rangbeli ur. Levelek és fényképek E. N. címen a párisi főpostára.

— Madame — szól az ügynök — csekély fáradsággal megtalálom azt, akit ön keres. Több kiváló család sarjadéka van nálam előjegyezve s ezek bármelyike boldog lenne, ha

ilyen elragadóan bájos hölgygel oszthatná meg az életét.

— Uram — feddi könnyedén elpirulva a hölgy — én nemcsak boldog családi kört keresek, hanem főképen rangot, amely társadalmi pozíciót szerezne a vagyonomnak.

— Madame, engedje meg, hogy az ügyfeleim közé felvegyem önt. A becses neve:

— Euphrasie Noel.

— Hány éves?

(A hölgy elpirul.)

— Helyes, mondjuk 23 éves; ez megfelelő, nemde? És a vagyona?

A hölgy gyorsan válaszol.

— 50.000 frank évről-évre ingatlanokban és állampapírokban. Valamennyi szabályszerű ajándékozásból ered.

Az ügynök felpillant:

— Madame, az én cégemnél szokásos, hogy 10 százaléka a hozománynak és 500 frank óvadék engem illet.

Válasz helyett a hölgy check-könyvet vesz elő a zsebéből és arany írónnal kitölti a lapot, a melyet aztán kitép és átad az ügynöknek.

Az ügynök olyan alázatosan, tiszteletteljesen kíséri az ajtóig a hölgyet hogy valósággal zavarba ejti a klient.

— Bizzék bennem, madame, szerzek én önnek gyönyörű címet, amelyet bearanyozhat. Majd levelet méltóztatik kapni tőlem.

Néhány nappal később Hektor de Puysalé és Euphrasie Noel levelet kapnak az ügynöktől. Az első levél így szól:

»Sziveskedjék holnap délelőtt engemet felkeresni. Megtaláltam a fiatal örökösöt.»

A második pedig:

»Méltóztassék holnap délelőtt 11 órakor pontosan meglátogatni; megtaláltam a címerét, madame.»

Euphrasie hevesebben érzi dobogni a szívét. Tehát teljesül leghőbb vágya.

Hektor három pohár abszinthet ivott; végre tehát gazdag lesz ismét.

III.

A meghatározott órákban mindketten megjelentek az ügynök irodájában s az ügynök, hátradőlve karosszékében, a házasságra gondolt, amely mindhármukat boldoggá fogja tenni.

Hektor lehajtotta a fejét és a lovaglópálcájával csapkodta a nadrágját. Euphrasie félrefordult s megőrizte arcán a fátyolt. Végre felemelte Hektor a szeméit és Euphrasie is beleegyezett abba, hogy reá nézzen és fellebbentse a fátyolát. Ebben a pillanatban kettős kiáltás hangzik el.

— Pamela!

— A parancsnok!

Minő találkozás... Régi ismerősök mind a ketten. Pamela egy penziótulajdonosnő leánya volt Montmartre-utcában és elbájoalta mosolyaival az idegeneket, akiket odacsábított a cégér »családi étkezés«.

Hanem esténként a table d'hôte átalakult kártyabarlanggá; Hektor volt az állítólagos

nap alatt átértünk Japánba, Nagasakiba. Jegyem ugyan Yokohamáig szól, de utam célja Vladivosztok lévén, elhatároztam, hogy ezúttal nem tekintem meg részletesebben Japánt, hanem fölhasználva a néhány nap múlva kínálkozó alkalmat, a Chailar nevű orosz gőzessel tovább folytatom az utamat Vladivosztok felé. A válás a pompás német gőzöstől, annak tisztikarától és a rokonszenves utitársaktól, akikkel annyira összebarátkoztunk és oly sok kedélyes napot, egy egész hónapot töltöttünk együtt, bizony nem volt könnyű és még jobban megnehezítette a dolgot reám nézve az a kedves meglepetés, melylyel az egész közönség, élén a hajó tisztikarával, mondhatom egész kivételképen részesített. Amikor t. i. a podgyászom mind le volt bocsájtva az általam fölfogadott japán ladikba és elérkezett a válás pillanata, megjelent a földélzeten a hajó zenekara és egy szép kis német búcsúdala zendített rá, melynek megható hangjai mellett, mindenki sajnálkozva szoritott velem kezét és kívánt jó szerencsét és boldogulást. A hajótisztek lekiérték a lépcső aljáig, a publikum éljenzett és kendőket lobogtatott én pedig szomorú érzésekkel hagytam oda az utolsó darabka Európát, a német hajót. Amikor a ladik távozni kezdett, a zenekar a magyar királyhimnusz helyett, amely még mindig nem létezik, persze a Gotterhaltét kezdte el játszani, de ennek dacára éreztem, hogy nem bírom a könnyeimet tovább is visszatartani, utolsót intetem a kalapommal és azután odafordultam Japán felé. Jó, hogy a part jó messze volt, mire odaértünk, megszűnt a juhászás és fölszáradtak a könnyek.

Három nap múlva, június 21-én, vagyis Nápolyból való elindulásom után 36-ik napon értünk Vladivosztokba, Kelet-sibériának legfontosabb kikötővárosába és tengeri erődjébe.

Az itt és Mandzsuriában töltött három év küzdelmes és érdekes történetéről máshelyen fogok beszámolni. Most még csak röviden a

parancsnok, az ügyes kártyás, aki a szép leány szeméitől elvakított játékosokat kifosztotta.

Rövid zavar után Paméla és a parancsnok hangosan felkacagtak és barátságosan kezét fogták egymással.

— Hát te vagy?

— Te?

Az ügynök elképedve nézett rájuk, mint olyan ember, aki a sült galambra várt és téglá esik a fejére.

A parancsnok végre is határozott, karját nyújtotta Pamélanak és vidáman az ajtó felé indult vele.

Hanem az ügynök dühösen utánuk rohant.

— Hát az én négyszáz frankom? — kérdezte a hamis bárót.

Hektor de Puysalé büszkén kiegyenesedett és a levegőt verte a pálcájával, miközben azt felelte:

— Elnyerheti ma este a kártyaasztalon, ha szerencséje lesz.

Szólta és nevetve távozott, de még vissza kiáltotta ezt:

— Magával hozhat még néhány ostobát!

Viktorien Carien.

hazatérésem irányáról akarok szólni. A tél derekán kitört orosz-japán háború által ideiglenesen akadályozva lévén a legutóbbi foglalkozásomban, t. i. egy amerikaival együtt elvállalt gránit szállítás folytatásában, elhatároztam, hogy fölhasználom a kínálkozó interregnumot és ellátogatok három év előtt elhagyott hazámba. Tengeri úton már nem lehetett elutazni, így hát március 13-án vasuton utaztam el ötödmagammal Charbinig, innen Mukden és Liao-Jang érintésével Niu-Csvang, San-Hai-Kvan-on, Takun és Tientsinen át Pekingbe, ahova március 21-én érkeztem, tehát 9 napi vasuti utazás után. Itt 10 napot töltve, visszamentem Tientsinbe, ahonnan hajóval Sangháiig utaztam. Itt éltem egy hónapig, megismerkedve az itteni angol társasággal. Azután egy francia gőzössel átmentem Japánba. Yokohamába, ahol összesen 70 napig maradtam, mi alatt számtalan érdekes kirándulást tettem Tokioba és egyéb helyekre. A hosszú japáni tartózkodás oka az volt, hogy az Amerika felé induló gőzöskön 2 hónapra előre le volt foglalva minden hely, annyi volt az utas. Japánról minden tekintetben csak a legnagyobb lelkesedés hangján lehet beszélni és mi magyarok Európa legboldogabb és kicsiny létünkre is legtekintélyesebb nemzeteinek egyike lehetnénk, ha bennünk az az izzó ambíció, komolyság, az a végtelen türelem, szorgalom és kitartás volna meg, melyet a japán nemzet tanúsított azáltal, hogy jóformán egy emberöltő alatt megtanult Európától mindent, mindent, amit egy modern minden részletében bonyolult állam élet fogalma egyesít magában. Ennek a ténynek a bizonyítására elég fölemlítenem azt a köztudomású tény, hogy a tavalyi szt.-louis-i kiállítás az amerikaiakétól eltekintve, első sorban a német és másodsorban japán iparnak, tudásnak és szorgalomnak volt hatalmas diadala.

Japánból jul. 21-én indultam el egy angol gőzhajón. Jul. 29-én éjjel haladt át hajónk a 180°-ú déllőn, amely a keleti és nyugoti fél-földgömb határát képezi. Itt a greenwichi időhöz képest már 12 órai különbség van. Amikor tehát nálunk éjfél volt, Greenwichben dél, mondjuk szerda dél volt. A mi éjfélnk elmulván, persze látszólag csütörtökbe jutottunk bele, de minthogy a 180°-on túl a greenwichi nap hajnalába kerültünk bele, az előálló ellentmondást úgy küszöböltük ki, hogy még egyszer volt szerdánk és jul. 29-ike.

Hajónk érintette Honolulu-t, ahol ismét gyönyörködhetünk a trópusi természet, a pálmaerdők és remek parkok, meg elegáns villák festői egyvelegében.

Az itteni sötét barna nép valami japán-maláji keverék lehet és nagyon érdekes melodikus zenéjük van. Egy daluk bejárta már az egész világot és a híres keleti »danze du ventre« tánc kíséretével is szokott szolgálni.

A Csendes-Oceánt, mely mellesleg mondva egy egyetlen pillanatig sem volt csendes, 16 nap alatt szeltük át, és nagy örömet éreztünk mindnyájan, amikor ismét »a white mans's country«-ba vagyis »fehér ember hazájába« San Franciskóba értünk. Egy csapásra igazi amerikai élet forgatagjába kerülünk bele, több évi lassú, elmaradt »sárga világ« csendje után meglehetősen élénk kontraszt hatását tette. Amerikában mindössze hat hetet töltöttem, megnézve útközben Salt Lake City-t, a mormonok városát, a vilákiállítást St.-Louis-ban, Chicagot, a Niagara vizesést, New-Yorkot. Innen ismét egy angol gőzessel áthajóztam Londonba, innen Párisba, ahonnan három és fél évi távollét után megérkeztem végre Budapestre, befejezve ezzel a világ körüli utazásomat.

És most fölolvassam befejezésül legyen szabad néhány szót ifjú barátaimhoz, a tanuló ifjakhoz intézmem.

Aki hajlamot és tehetséget érez magában, hogy kimenve a nagyvilágba, ott szellemi és anyagi tőkét gyűjtsön és tágasabb látkört, mélyebbre ható élettapasztalokat szerezzen magának, melyekkel azután visszatérve hazájába, hatékonyabban tudja tehetségét honfitársai és a közügy javára értékesíteni, jól teszik, ha már a pályaválasztásnál azokat a foglalkozási ágakat veszik szemügyre alá, amelyek az ily tervnek végrehajtására főleg alkalmasak. Négy ily pálya van: a kereskedői, a pénzügyi, az orvosi és a műszaki életpályák. Ezek közül fájdalom a mi hazánkban legjobban a két első van elhanyagolva.

Kedves Barátaim! Ha azt a szót halljátok hogy »kereskedő«, az alatt nem muszáj kizárólag olyan falusi kis grájlert érteni, aki egy krajcárért árul sáfrányt és aki talán mindent tett már életében, csak érettségit nem, hanem érdeklődjétek az iránt, hogy mily. utat-módot követtek ama elegáns, tetőtől talpig úrias előkelő megjelenésű és ami fő, kitűnő tudású angol, amerikai és német ifjak, akik ezer és ezer számra utaznak hatalmas gyárak, kereskedő cégek és iparvállalatok képviselőiben az egész világon, óriás fizetéssel; akiknek nyitva állnak a legjobb körök ajtója és akiknek már 25 éves korukban nagyobb tapasztalatuk és tágabb látkörük van, mint egy öregnek, aki egész életén át otthon ült és a világot csak a nagyképu honi lapok szemüvegén át nézte.

Az óriási angol, német, amerikai, francia és orosz pénzügyet a világ összes nevezetes helyein tartanak fiók-irodákat és képzelhető, mennyi alkalmazottra van ezekben szükség. És nem kívánatlik más, mint tudás, józanság és becsületesség. Valamennyinek pompás fizetése van és ha kedve kerekedik magát huzamosabb időre lekötöni, kitűnő jövőt biztosítanak neki. A kereskedői és pénzügyi tisztviselői tudást nagyban, vagyis abban a méretekben, aminőben az a nagy nemzetközi érintkezésekben szerepel, mi itthon Magyarországon fájdalom nem sajátíthatjuk el, mert erre nincs itt alkalom. Nem kell tehát félni és megijedni a saját árnyékától, hanem ki kell menni bátran a nagy világ pezsgő forrongó forgatagába. Magyarok nincsenek még sehol sem, vagy ha vannak is, oly csekély számban vannak, hogy épen azt teszik föltűnővé, hogy mért csak ilyen kevesek által van képviselve a Magyarság? Pedig ami tehetséget és kellő urit modort illeti, mondhatom, a magyar faj egyik tekintetben sem áll mögötte a nagy kulturnépeknek, sőt számtalan jó és rokonszenves tulajdonságaival sokban fölül is mulhatná őket. Azonban egy dolgra kell, hogy figyelmeztessék és ez az, hogy az emberek szeretik, ha a saját anyanyelvükön beszélnek hozzájuk. Idegen nyelveket kell tehát tanulniuk. Ezt eléggé nem is lehet hangsúlyozni. Mostanában föltétlenül dominál a világon az angol nyelv. Rendkívüli mulasztásnak tartom, hogy az összes középiskolában nincs az angol nyelv a legfontosabb tantárgyak közé sorozva. Persze ezt mert egy csapásra megcsinálni nem lehet, mert ehhez tanárok is kellene. Addig azonban mindent el kellene követniök az illetékes tanügyi köröknek, hogy legalább privát tanulás útján tegyék hozzáférhetővé a tanulók részére még vidéki városokban is az angol nyelv tanulását. Még egyszer hangsúlyozom tehát: ifjú barátaim tanuljatok angolul!

Az angol után legjobban el van terjedve

az egész világon a német nyelv. Aki e két nyelvet bírja, az bátran elmehet akárhova és annak, ha szaktudása is van, higyjétek el, nem nehéz megszerezni kellő összeköttetéseket. Persze mindjárt az első naptól kezdve nem szabad miniszteri fizetést vagy magától potyogó aranyesőt várni és igényelni, de annyi bizonyos, hogy erős akarattal mindent el lehet érni, ami korrekt és ami nem képtelenség.

Felebbezés a városi elemi- és polgári iskola építése tárgyában.

A városi elemi- és polgári iskolának 160,000 koronára tervezett építése és az erre vonatkozó kölcsön tárgyában hozott közgyűlési határozat ellen dr. Szirmai Vidor bizottsági tag a következő felebbezést adta be:

Tekintetes Polgármester Úr!

Baja város törvényhatósági bizottságának 1905. évi február hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésén hozott és a városi polgári és népiskola építési kölcsönére vonatkozó határozat ellen tisztelettel

felebbezek

a következő okokból:

I. A hozott határozat teljesen jogszabályellenesen hozott az 1886. XXI. t. cz. 47. §. e) pontjának és az ezt kiegészítő 1886. XXIII. t. cz. 110. §-ának flagrans megsértésével. Ezen törvényhelyek értelmében ugyanis »a törzsvagyon elidegenítését, lényeges átalakítását vagy felosztását a képviselőtestület összes tagjainak általános többségével névszerű szavazás mellett határozhatja el.

Az iskolaépítésre felveendő kölcsön pedig a városi tanács első javaslata szerint nem gondoskodik egyáltalában arról, hogy a culturalis alap a törzsvagyon képező Vojnich-féle háztelkek és ház 30,000 koronát képviselő értéket visszatérítse a törzsvagyonnak. Ez törzsvagyon elidegenítést képez, mert ha nem fizeti vissza a törzsvagyon kevesebb lesz tekintve, hogy maga a Vojnich telek is törzsvagyon képező szőlődézsma váltság kötvények értékéből vásároltatott. Nem változtat a dolgon a tanács javaslatának a közgyűlés alatt történt megmáskodása, mert magában véve a megvett Vojnich-fele telek iskolaépítésre adása már önmagában a törzsvagyon átalakítását képezi és pedig oly átalakítást, mely az épület lebontása által a törzsvagyon megsemmisítését és így törzsvagyon elidegenítést képez. Így tehát mindkét oknál fogva a törzsvagyon elidegenítéséről illetve átalakításáról lévén szó, általános többség és névszerű szavazás lett volna szükséges.

De sem az egyik, sem a másik törvényes kellék be nem tartatott. Sem a közgyűlésen általános többség nem volt, sem névszerű szavazás el nem rendeltetett.

Ennélfogva a közgyűlési határozat már ezen okokból föltétlenül megváltoztatandó.

II. Sérelmes a közgyűlés határozata azon szempontból is, mert az iskolaépítés oly óriási költséggel tervezetik, mely semmiképp sem áll arányban a város teherviselő képességével. Az építési összeg minden bizonynyal elérné a 200,000 koronát, ez pedig egyenes fényűzés és könyelműség egy annyi adósággal terhelt városban, melynek terheit eléggé igazolhatja az 1905. évi költségvetés és az 1903. évre vonatkozó zárószámadások. Csak

nemrég vette fel a város saját rizikójára majdnem 500,000 koronás közkórházi kölcsönét és most újra kölcsönhöz folyamodik.

Igaz, hogy a kulturális (kövezetvám) alaptól tervezetik a kölcsön visszafizetése, de amennyiben akár égetően szükséges kövezések, akár a vámjövdelem csökkenése az alapot kimerítené, végeredményében a város közönségét fogná megterhelni.

Városunk jelen közviszonyai mellett eleendő és teljesen megfelelné egy a városi iskola mostani helyén való gyökeres átalakítás, mely legfeljebb 40—50 ezer koronát vehet igénybe és a régi építési anyag felhasználásával teljesen kielégítő volna iskolai célokra.

III. Sokkal alkalmasabb a városi polgári és elemi iskola eddigi régi helyén, mert ez nemcsak a belvárosi, hanem a Kiscsávoly és Katonaváros nevű külvárosi tankötelesek ellátására is szolgál, amennyiben pedig a Vojnich telken a belváros másik részére építtetnék, ezen külvárosi tankötelesektől óriási távolságra esnék, minek természetes következménye lesz, hogy ez a két külváros rövid időn belül külön iskola felállítását fogja egész joggal szorgalmazni, ami ismét újabb megterheléssel járand.

IV. Amennyiben az iskola eddigi helyén átalakíttatnék, a Vojnich-féle telek, mely 30,000 korona értéket képvisel, a városnak mint értékesíthető törzsvagyon megmaradna.

Nem az a célom, hogy iskola ne építtessék, csak az, hogy ne ily luxurios módon, mely a várost tönkre teszi. Kérném efeletti döntés előtt, hogy a nagyméltóságú m. kir. miniszterium szakértővel állapíttassa meg a helyszínén a jelenlegi iskola használhatóságát és átalakítási költségeit.

Mindezen okokból kérem:

Méltóztassék jelen felebbezést a városi polgári- és elemi iskolatigyre vonatkozó összes iratok, valamint Baja város 1905. évi költségvetése és az 1903. évi zárószámadások kapcsán a nméltóságú Belügyminiszteriumhoz felterjeszteni, hol is a sérelmes közgyűlési határozatot megsemmisíteni, dr. Valentin Emil bizottsági tag indítványát elfogadni, vagyis azt elrendelni méltóztassék, hogy a közgyűlésnek azon határozata, hogy az iskola a Vojnich-féle háztelken építtessék, helyeztessék hatályon kívül, az erre való kölcsön jóvá nem hagyatik és utasíttatik a városi tanács, hogy szakértői szemlével állapítsa meg, hogy az eddigi iskola helyén mekkora átalakítással lehet modern, megfelelő iskolát és mily költséggel átalakítani.

Dr. Szirmai Vidor,
törvhat. bizottsági tag.

Aezopusi mesék új köntösben.

Az ökör és a béka.

Az ökör és a béka fogadtak, hogy melyikjük tud többet enni? Nossza, zsűrít alkottak és hozzáfogtak a versenyhez.

Az ökör odaköttette magát a jászolhoz és nemes igyekezetében el is fogyasztott egy kocsiderék szénát, két zsák burgundi répával együtt.

Ellenben a béka megemésztett két sarokházat, háromezer hold földet és egy kilencágu grófi koronát. Most, hogy a történeti hűség kedvéért fölemlítem, a béka színésznő volt és a drámai szakon működött. Ellenben az ökök többen valának.

A tekenősbéka meg a nyul.

A tekenősbéka is fogadott a nyullal, hogy gyorsfutásban ki ér előbb célhoz?

A verseny idejét áttették az alkony óráira, amikor enged rekkenő melegből a nap. Az is elérkezett s a tekenősbéka megindult, míg a

nyul mosolyogva tisztogatta a körmeit s igazította a frizuráját.

— Indulj már nyul koma!

— Ráérek. Csak nem teszem magam nevetéssé!

... Már a reggeli nap mosolygott, mikor álmából felébredt a célpontnál a teknősbéka. Ahogy pedig körülnéz, vágatva rohan feléje a nyul.

— Bocsánat, dadogta zavartan, randevum volt, elkéstem.

A hiu ember.

A hiu embert elérte az a sors, ami a nem hiuságosokat is el szokta egyszer érni: meghalt. Lobogó világu kandeláberek között feküdt virágos ravatalán és sápadt, végtelenül sápadt volt az arca.

Tömegesen jöttek a részvéltogatók, akiket a hiu ember gazdasszonya, az öreg Erzsók fogadott.

— Szegény, élhetett volna még pár évig.

— Igen, élhetett volna csak negyvenöt éves volt.

A ravatal mellett egy szőke szépség sirdogált: — Édes fiam, mondta, haláltusában, hogy összeborzolódt a bajuszod!

Mikor pedig eltávozott a szőke szépség, Pál természetfölötti erővel föltámadt két percre, kipödrölte a bajuszát és aztán folytatta a holt állapotot.

A hiu asszony.

Ugy hallszik, mintha legenda volna, pedig valóság. Itt az asszony halt meg és épp úgy feküdt a ravatalon, mint a fenn tisztelt férjű.

Az emberek itt is azt mondták:

— Miért kellett olyan korán elköltöznie, mikor még élhetett volna nyugodtan szerető férje és házi barátai örömeire!

— Igen, oh nagyon is élhetett volna, folytatta a leghivebb barátné, hiszen csak harminckilenc éves volt.

— Harminckettő! hangzott a ravatal felől.

A gyászközönség kereste a hang tulajdonát, de senkit sem tudott találni abban az irányban, ahonnan a hang jött.

A farkas és a bárány.

A csermely mentén egyszerre ivott a vízből a farkas és a bárány. Följebb állt a farkas, lejjebb a bárány, mégis rákiállott.

— Mit zavarod előttem a vizet? Ezért meghalsz.

— Kegyelem, kegyelem, nyöszörögte a bárány, irgalmazz életemnek. Szegény nagybácsim szíve megreped, ha meghallja halálom hírét.

— Ugy, nagybácsid van? Megkegyelmezek, ha ráírod a nevét egy váltóra.

Mit tehetett mást a bárány, készséggel megtette annál is inkább, mert aktív hadnagy volt és sok bajtársi összejövetelen kellett részt vennie.

Pipacs.

HIREK.

Március 15. A bajai ipartestület f. hó 15-én a márciusi nagy napok emlékéért az előző évekénél is nagyobb fénynyel üli meg. Ez alkalomból reggel 8 órakor gyülekezés az ipartestület helyiségében, innen felvonulás a 48-as honvédek zászlaja alatt a plebánia templomba, hol 9 órakor ünnepi istentisztelet tartatik. D. e. 10 órakor az ipartestület disztermében a következő sorrendben folytatódik az ünnepély

1. Hymnusz. Énekli: a bajai ipartestületi dalárda.

2. Ünnepi beszéd. Tartja: Ledniczky Ipoly főgimnáziumi tanár.

3. Alkalmi szavalat.

4. Talpra magyar! Énekli: az ipartestületi dalárda.

Este 8 órakor társas vacsora a Zich-féle vendéglőben. (Egy teríték ára fél liter borral együtt 1 kor. 60 fillér.) Az ünnepi beszédet a társas-vacsorán Dr. Rajk Aladár országgy. képviselő tartja.

A „hetek” piknikje, mint előrelátható volt fényesen sikerült. Bernhart Katóka, Boróczy Erzs, Csihás Cica, Erdős Ella, Fedor Margitka, Schmidt Irénke és Tury Renné a mulatság értelmi szerzői, teljesen egyforma tiszta hófehér tolettben keblükön egyforma ibolyagyöngyvirág csokorral fogadták Tury József és neje lakásán az érkező frakkos vendégsereget, mely nem győzött betelni a bájos kis gazdasszonyok vendégszerető előzékenységében, lebilincselő kedvességében. A lukullusi lakoma után táncra perdült a fiatalság, és talpon maradt egész reggeli 8 óráig és »ragyogó napfényben« oszlott széjjel, hogy a másnap délutáni morzsa-pikniken méltóan fejezhesse be az élvezetes mulatságot. A mamák közül jelen voltak Boróczy Ernőné, öz. Bernhart Istvánné, öz. Csihás Ferencné, Fedor Károlyné, Schmidt Mártonné, Tury Józsefné úrnők. A fiatalság soraiban voltak Boróczy Jenő, Breuer Zsigmond, dr. Csihás Imre, Dick Lajos, dr. Fehérváry Dezső, Klein Ferenc, Kubinszky Aladár, dr. Monostori Gyula, Nádas Ferenc, Schmidt Ferenc, dr. Szirmai Vidor, dr. Walleshausen Gyula.

Tisztviselők fizetésrendezése. A városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésrendezését tárgyalta a héten a szervező bizottság. Erről a tárgyalásról a következőket tudtuk meg: A polgármesteri fizetés nem emeltetik. 1905. január 1-től számítva 10 éves szolgálat után 600 és 15 évi szolgálat után ismét 600 korona pótlék. A többi tisztviselőkre nézve a fizetésrendezés így tervezetik.

	Régi fizetés	200 K személyi pótlék	Korpótlék 10 és 15 év után
	K	K	K
Főjegyző	3400	3600	400—400
Ügyész	2000	2200	400—400
3 tanácsos	3000	3200	400—400
I. aljegy.	2400	2600	300—300
II. »	2200	2400	300—300
III. » új állás	2400	2200	300—300
I. alkap.	2400	2600	300—300
II. »	2200	2400	300—300
Közgyám	2000	—	300—300
Pénztáros	2400	2600	300—300
Ellenőr	1800	2000	300—300
Főkap.	3400	3600	400—400
Főorvos	1600	1800	400—400
Kerül. orv.	1400	1600	300—300
Főszámv.	2600	2800	400—400
Adóügyi számv. szem. pótlék	2600	200	300—300
Új állás	—	2200	300—300
Levéltáros	2200	2400	300—300
Állatorvos	1900	1900	100—100
200 K lakás, 300 K fuvar és 200 K fűtés-világítás.	—	—	—

(folytatjuk.)

„A Bajai Gyümölcsészeti Egyesület” igazgatósága, a folyó évi február hó 28-án tartott választmányi ülés határozatából kifolyólag szives tudomására hozza az Egyesület tisztelt tagjainak, hogy a folyó 1905-ik évre szóló tagjutalék fák mennyiségét az elmúlt években szokásos 10 drb.-ról — a kajszinbarackfák kivételével — 8-ra szállította le. Ezen elhatározását — mely csakis az 1905. évre szól, — azzal óhajja indokolni, hogy az elmúlt 1904-ik évben az időjárás károsbefolyása illetve a roppant nagy szárazság következtében a gyümölcsfák nem fejlődtek a kellő tökélyre, valamint a faállomány mennyisége is nagymértékben csökkent, mely az Egyesülethez érkező megrendelések lelkiismeretes elintézésében is érthető akadályokat támaszt. Midőn most abbéli reményünknek adunk kifejezést, hogy eme határozatunk, — melyet a célból is óhajtunk tudtul adni, hogy ne kényszeríttessünk a még fiatal gyümölcsfa állományhoz hozzá nyúlni, — az igen tisztelt tagjaink körében a kellő méltánylásra talál. Egyesületünket továbbra is kegyes pártfogásukba és szives jóindulatukba ajánljuk.

Gyermekek játékonysága. A bajai izr. polgári leány iskolának első osztályos növendéke: Krausz Mancika a minapában gon-

dolt egy nagyot és az ő kis testvérkéjével a Bözsikével, meg néhány kis pajtással betanultak egy szindarabot, gondolom: az »Argirus királyfit«. Mikor az összes szereplők úgy tudták szerepeiket, mint a vízfolyás, amikor sűgóra már éppenséggel nem volt szükség, — kitűzték az előadás napját. Mint-hogy nem volt kilátás arra, hogy a jövedelem elbírna a nyomtatott meghívók költségeit is, szóbelileg történtek a meghívások annak kijelentésével, hogy belépődij személyenként 4 fillér s hogy a jótékony célra való tekintettel »felülfizetések is elfogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak«.

Hogy a mult csütörtökön megtartott előadás fényesen sikerült, talán mondanunk sem kell. A műkedvelők, úgy egyenként, mint együttvéve, »fényesen oldották meg feladatukat«. Az előadás végezetével a kis kupaktanács összeült, hogy megvitassák, hova fordítsák a belépődij címén befolyt 80 fillért, s a felülfizetés címén befolyt 1 k. 80 fillért. Krausz Mancika indítványára egyhangulag elfogadták, hogy az előadás tiszta jövedelmét Szabó Illés hét kis árvája felsegítésére fordítják. (Ezzel az alkalommal felülfizettek: Grauaug Antónia 40 fillérrel, Krausz Mancika és Bözsike 60—60 fillérrel és Schulhof Berta 20 fillérrel.) A jószívű kis adakozók beküldték a fenti összeget lapunk szerkesztőségéhez, mit rendeltetése helyére fogunk juttatni.

Itt említjük meg, hogy a Szabó árvák számára ujabban még Reich Salamon 2 koronát és Weinberger Ödön 1 koronát küldött be hozzánk.

Eljegyzés. Vettük a következő sorokat: szlavniczai Sándor Erzsike örömmel tudatja jármí és szolnoki Jármí Jordán földbirtokos urral, — jármí és szolnoki Jármí Gyula nagybirtokos és neje szül. Gulácsy Ilona urasszony fiával — történt eljegyzését. Budapest, 1905. évi február 15. — Jármí és szolnoki Jármí Jordán örömmel tudatja, szlavniczai Sándor Erzsike urasszonnyal, — néhai szlavniczai Sándor Béla ur Bács-Bodrog vármegye Zombor és Baja városok főispánja és néhai neje szül. Jäger Lujza urasszony leányával — történt eljegyzését.

Magyar név. Kothgasser Imre bajai tanítóképzőbeli növendék családi nevét Koszorus-ra változtatta.

Uj novellák. Ujváry Miklós szintársulatunk kedvelt komikusa »Könny és mosoly« cím alatt kiadta novellagyűjteményét, melyről szerző a következőket írja: »Összeszedtem a szerelem apróságait, szembe állítottam az urat a paraszttal, férfit a nővel s mindennek felett megpróbáltam lefesteni az asszonyt. — Egy kötet novellát irtam és most arra kérem a szives olvasót, vegye jó szívvvel, olvassa el, — s úgy találja, hogy bűnt követtem el — bocsássa meg nekem.« Egy kötet 2 korona. Megrendelhető a szerzőnél Szabadkán.

Színházkérdés megoldása körül több eltérő vélemény van a városban. Egyik szerint a színházat a főtérré kellene okvetlen építeni, a másik szerint pedig a színház építésének kérdése elhalasztandó. E szerint az ügy ideiglenesen volna megoldandó és pedig úgy, hogy a város közönségének hozzájárulásával át volna alakítandó az ipartestület nagyterme oly módon, hogy az egyelőre kielégitené az igényeket. Ez az átalakítási munkát mintegy 8—10 ezer korona költséggel volna megoldható.

A zombori Schweidel-szobor bizottság, mely Schweidel Józsefnek, az aradi vértanuk egyikének, ki Zombor város szülötte volt, szobrára az egész országban gyűjtést rendezett, munkálatát befejezte, legközelebbi gyűlésén már a leleplezési ünnepély sorrendjét fogja megállapítani. Az ünnepi szónok hir szerint Rákosi Jenő lesz.

Felülfizetés. Kálmán Kolos főgimn. tanár úr 2 kor., Csapláros Ferencz úr 5 kor. fizettek felül a február 18-án tartott ipartestületi mulatság alkalmával. Fogadják az előjáróság köszönetét.

Halálozás. Horovitz Ernő szabadkai mérnök fiatal korában elhunyt. Temetése f. hó 2-án ment végbe óriási részvét mellett. Az elhunytban Horovitz Gusztáv öcsesét gyászolja.

Adakozás. Füredi Sándor 1 drb. házrész-jegyét az Ipartestületnek ajándékozta.

Feloszlott szövetkezett. A bajai Ipartestületi hitelszövetkezet vasárnap tartott közgyűlésén kimondotta a szövetkezet feloszlását. A felszámoló bizottságba választott: Gebhardt Dezső, Szabó Sándor, Alföldy Béla és Fischer Emil.

Uj kör. A rég vajúdo sportúzó társulat valahára megalakult. Elnök és művezető lett Koller Ferencz. Alelnök és titkár Farkas Ödön, jegyző Komlóssy Mihály, h. jegyző Kiss János, pénztárnok Wilhelm Dezső, ellenőrök Timpauer Ferencz és Rábl Béla. Az alapszabályok főbb pontjai a következők:

Az egylet címe: »Bajai Testgyakorlók Köre.« Az egylet célja: A testedző sport különféle válfajainak (egyelőre csak a football és atletika) gyakorlása és terjesztése.

Tagja lehet polgári foglalkozására való tekintet nélkül minden amateur sportember.

Tagsági díj havonként 60 fillér.

Pártolótagok tagsági díja ugyanannyi.

Rendes tagok kötelesek részt venni a közös trainingeken. A pártolótagok ezen kötelezettség alól felmentetnek ugyan, de gyűléseken szavazati joggal nem bírnak, míg ellenben a rendes tagok szavazhatnak.

Az egylet színe tiszta fekete dresz vörös csillaggal a mellen (football dresznél a baloldalon).

Pecsétje kerek fekete mezőben »Bajai Testgyakorlók Köre« körirat, belül egymásba fektetett hármas E betű, közepén 1905. évszám. A tisztikar 6 hónapra választatik meg.

Bővebb felvilágosítást a tisztikar bármely tagja készséggel nyújt.

Alkalmos hely hiánya miatt a közös trainingek egyelőre a »Lövő-kert« területén tartatnak naponként.

Műkedvelő fényképészeti kiállítás Zomborban. Május 18-án országos ünnepség keretében leleplezik Zomborban a város szülöttének, Schweidel József 48-as vértanu tábornoknak szobrát. Ezt az alkalmat fölhasználták a Bácsbodrog vármegyei amatőr-fényképészek arra, hogy ugyanakkor műkedvelő fényképészeti kiállítást rendezzenek. Ezen a kiállításon szivesen látnak nem bácskai amatőröket is, a kiknek részére idegenek díja címen három versenydíjat tűztek ki: egy arany-, egy ezüst- és egy bronz érmet, egy-egy diszoklevéllel. Az érdeklődőknek a reudezöbizottság titkára (Krumph Vilmos, felső kereskedelmi iskolai tanár, Zombor) szivesen szolgál fölvilágosítással. Úgy értesülünk, hogy a kiállításon több bajai amatőr is részt vesz.

Baja-szentistváni »48-as független polgári olvasó kör« 1905. évi március hó 5-én, vasárnap, táncvigalommal egybekötött színelőadást rendez, mely alkalommal színre kerül: »A falurossza«, Tóth Ede 3 felvonásos népszínműve. Helyárak: I. hely 1 kor. II. hely 80 fill. Állóhely 40 fill. — Kezdeté este fél 8 órakor.

Dankó Lajos zenekara, mint értesülünk, rövid néhány nap mulva hazajön állandó tartózkodásra, hogy idehaza gyönyörködtesse művészi játékaival a jeles zenekart és primását, Dankó Lajost kedvelő közönséget.

Francia cserépgyártás Baján. Mint értesülünk, öz. Spitzer Simonné és Tsa cég tégl- és cementárú gyárát francia cserép- és falburkoló téglgyártására rendezi be. Az új gyár működését kora tavasszal kezdi meg.

Halálozás. Kéri Vidor volt bajai főgimn. tanár, a zirci apátság előszállási birtokainak kormányzója e hó 2-án elhunyt. Temetése ma márc. 4-én lesz Előszálláson, melyen a bajai rendházat Kálmán Kolos fogja képviselni.

Az olló mint fegyver. Régi haragosok már Krékity József és Strencz Gyula. Folyó hó 2-án a városi székház előtt találkoztak a haragosok és rövid szóváltás után Krékity beledöfte ollóját Strencz Gyulába. Ezért per-se majd felelnie kell a bíróság előtt.

Közgyűlés. A bajai 1848—49. honvédeket segélyező-bizottság évi rendes közgyűlése március 15-én az ipartestület tanácstermében tartatik meg, a mely közgyűlésen a múlt 1904. évi zárszámadás fog előterjesztetni és a mely közgyűlésre a szíves adakozók, a havi segélyhez járuló pártoló tagok, nemkülönben az érdeklődő nagyközönség is a segélyező-bizottság által ez uton meghivatik.

A helybeli kath. legényegylet-ben a múlt vasárnap is a tagok és vendégek élénk érdeklődése mellett folyt le a rendszerinti estély, mely immár a hatodik volt a szabad lyceum életrevaló eszméjének felvetése óta. Katanits Antaltól hallottunk ez alkalommal olyan szavaltat, (Arany János remek költeményét) mely a szónoklati értékelés fokozottabb igényeit is bátran kielégíthette volna és a mely így sem tévesztette el kiváló hatását. Lelkesült éljenzés és tapsvihár fejezte ki a hallgatóság hálás elismerését az elegáns szavaltat fölött. Demuth Gyula városi népiskolai tanító lépett ezután az előadói asztalhoz és — miután bevezető beszédében elmondotta, hogy az egylet elnökének felszólítására vállalt eme szerepében ő is törekedni fog a legényegylet előjárósága által ezen előadások elé kitűzött nemes célt megközelíteni és szolgálni — olaszországi útiélményeiről tarott — általános figyelem közt — mintegy háromnegyed órás felolvasást. Mészáros Benő szavaltata követte a felolvasást ezt pedig »A batyubál« című határa fakasztó ötletekkel telített monolog kitűnő előadása, melylyel László Károly szerzett vig percekkel a szép számban egybegyűlt közönségnek.

Rémes lelet. Múlt hó 19-én, vasárnap, néhány fiú a koppányi Duna jegén koresolázott, amikor egy kék kötöbe burkolt, újszülött leány-gyermek hullát találtak. A hullát behozták a városházára, ahonnan azt, miután a fején külerőszak nyomai voltak láthatók, boncolás végett a közkórház hullaházába szállították. A vizsgálatot a lelketlen anya ellen megindították.

Boykottált élclap. A kormánypárti Borszem Jankó című élclap egyik két hét előtt megjelent számában Kossuth Lajost nagy izgatónak nevezte, a szabadságharcot pedig könnyelmű játéknak. A nevezett lapot ezen pimaszkodásáért a Központi kávéházból egyszer s mindenkorra kitiltották. Ugy halljuk, hogy a Polgári Olvasóegylet legközelebbi választmányi ülésén hasonló értelemben fognak javaslatot tenni.

A „Bajai Gyümölcsészeti Egyesület” igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy az évenként szokásos ingyen gyümölcsfák kiosztását f. évi március hó 1-től 15-ig bezárólag tartja meg. Egyben megjegyezni óhajtja, hogy erre csakis szegénysorsu, de saját házzal és hozzátartozó udvarral rendelkező és kizárólag bajai lakosok tarthatnak igényt, a kik a fent jelzett naptól kezdődőleg az egyesület telepén levő hivatalos helyiségben kiutalványozás végett reggeli 8 órától délután 5 óráig jelentkezhetnek.

Ahol nem tanítják a magyar nyelvet. Gráf Nikáz, B. Bodrog vármegye kir. tanfelügyelője a február havi vm. közigazgatási ülésen igen elszomorító jelentést terjesztett be 3 bácsmezei község felekezeti iskolájáról. Petrócz, Kiszács és Dunagálos községekben a tót lakosság iskoláiban nem tanítják a magyar nyelvet, vagy ha porhintésként heten-

kint egy órában tanítják is, de eredménytelenül. Valóban elszomorító dolog, emellett azonban csodálatos, hogy a tanfelügyelőség idejekorán nem alkalmazza a törvény szigorát azok ellen, akik megérdemlik.

Apró hírek. Múlt hó 19-én éjszaka, a budapesti úton levő Szabó-féle ház öt ablaktábláját, eddig még ismeretlen tettes betörte.

Wellisch Géza fűszerkereskedő m. hó 20-án megdorgálta Baky György nevű mindenesét. Baky a dorgatóriumra olyan dühbe jött, hogy Wellischet azzal kecsgettette, hogy megforgatja benne csillagos bicskáját, meg hogy rágyújtja a házat. A megfenyegetett gazda erre azonban nem hagyott időt a derék cselédnek, mert nyomban letartóztatta, kit aztán a járásbíróház fogházába kísérték.

Heisler Sámuel császártöltési lakos kárára 1904. évi november hó 15-én Baján a »Bárány« szálloda udvarán levő kocsijáról egy zsákot, két darab abrakos tarisznyát, 2 drb. kötelet, egy pár orosz lakk férfi cipőt és egy pár fehér selyem női cipőt elloptak. A császártöltési csendőrök a tettest február hó 18-án kinyomozta Bitler János borotapusztai lakos személyében.

Jámbor Józsefné a vele együtt lakó Faragó Ilona ellen 1 lepedő és 1 téli nagykendő lopása miatt feljelentést tett. A nagykendő birtokában találtatott.

Börzsönyi János kárára február hó 22-én 1 kakast és egy mozdótálat loptak el. Az utóbbit Szepesih Mihály lakásának padlásán a csendőrség feltalálta. Szepesih azt is beismerte, hogy a kakast is ő lopta el, de — a legnagyobb sajnálkozására elfogyasztotta.

Halblender István nemesnádudvari lakos m. hó 24-én kocsijával beállt Fischl József Deszkás-utcai lakásának udvarába, míg a dolga után járt a kocsijáról a lószerszámot Dáma János és Pencz János 11 éves fiuk ellopták és becélték a Sugovicába.

Pauk Péternek a bajaszentistváni határban levő földjén elásott takarmányrúpából 2 kosival elloptak. A bajaszentistváni csendőr őrs az ellopott takarmányrúpát egy Schafhauer nevű bajaszentistváni lakos birtokában megtalálta. Fentebbi tettesek ellen a bírói eljárás folyamatban van.

Gyujtogatások. Február hó 24-ikére virradóra Ádám Sándornak vrányosi szőlőben levő tanyáján egy boglya szénát felgyujtottak.

Február hó 26-ikára virradóra Dr. Koller Imre vrányosi szőlőjében 1 boglya szénát ismeretlen tettes felgyujtott.

A Bácsmezei Kör választmánya március 7-én, kedden este 7 órakor nyílt ülést tart. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek. 2. A kör érinthetlen értékpapir és pénztári állandéka. 3. A főv. statisztikai hivatal átiratai. 4. Papp Dániel alap. 5. Segélyezés. 6. Indítványok.

Áthelyezés. Valichora István bácsalmási segédtelekkönyvvezetőt az igazságügyminiszter a szegedi törvényszékhez helyezte át.

Pekár Gyula előadása Zomborban. Pekár Gyula, neves író vasárnap előadást tartott »a modern művészet alakulásáról.« A városház terme zsufolásig telt meg ez alkalomból előkelő közönséggel, mely zajosan ünnepelte a kedvelt író.

A Bácsmezei Gazdaszövetség ülése Szabadkán. A Bácsmezei Gazdaszövetség március hó 4-én délelőtt 10 órakor Szabadkán, a városháza tanácstermében értekezletet tart. Az értekezlet egyedüli tárgya a hussertés tenyésztés és ezzel kapcsolatosan Szabadkán egy nagyszabású kiviteli vágóhid létesítésének előmozdítása. A földmívelésügyi miniszterium ugyanis elhatározta, hogy 4000 darab hussertést szerez be tenyésztési célokra és felhívta a Gazdasági Szövetséget, hogy a Szövetség tagjait és azon tejszövetkezeteket, melyek a vajtermelő központnak tagjai, hívja össze egy értekezletre, mely hívva lesz dönteni a vásárlandó hussertések kiosztása tárgyában. Ezen nagyfontosságú értekezleten részt fog venni a földmívelésügyi miniszterium tejjgazdasági felügyelőse és lejön Sierbán János is.

Agyonütötte a fa. Özv. Vojnic Lukácsné radonováci földjén nagy szerencsétlenség történt e hó 2-án. A homokföldet szőlő alá akarták fordítani s evégből egy hatalmas 30 méter magas nyárfának a kivágása is szükségessé vált. A gyökereket már elvagták a fa körül ásott gödörben, amikor a munkások pihenni mentek. Hirtelen szélroham támadt, amely a fát rádöntötte Matkovics Béla 10 esztendősi fiura. A szerencsétlen fiu fejét az óriási súly szerte zuzta. Egy jajszó nélkül azonnal szörnyet halt. A megdöbbenő szerencsétlenség ügyében a rendőrség helyszíni vizsgálatot tartott és megállayította, hogy gondatlanság senki részéről nem forog fenn és a fiu pajkosságának lett az áldozata. A munkások ugyanis eltolták a fától és egy észrevétlen pillanatban szökött a fa alá. Ma tartják meg a hivatalos hullaszemlét.

A titeli rejtélyes gyilkosság. Popov Péterné gyilkossága ügyében — mint értesülünk — Rehák Ferencz ujvidéki törvényszéki vizsgálóbíró m. hó 24-én Titelen megjelent és a vizsgálat lefolytatása után a nyomozás egybevágó súlyos gyanuokok alapján Popov Péter mérnököt, a meggyilkolt férjét, valamint Topár Ágnes cselédet elfogta és az ujvidéki kir. törvényszékhez beszállította. Az egész környék a letartóztatás hírének megdöbbenő hatása alatt áll, mert Popovot mindenki jóralvó, becsületes uriembernek tartotta. A meggyilkolt nő férjénél 14—15 évvel idősebb volt. A fejleményeket lázas izgatottsággal lesik.

Nagy stílű család Jánoshalmán. Furfangos módon csalta Jánoshalma kereskedőit — mint levelezőnk írja — egy paraszt nő. Uri asszonyok aláírásával ellátott levéllel beállított az üzletekbe és hol ruhaszövetet, hol pedig vég vásznakat kért hitelbe. Egy helyütt a kereskedőnek gyanus volt a dolog és ajánkozott, hogy majd segít hazavinni az árut. A leány azonban az uton egy alkalmas pillanatban megszökött. A csaló állítólag egy női ruhába öltözött férfi. A csendőrség nyomozza.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

A tolvaj cseléd. Berberity Katalin cseléd-leány ellopta Tivald Imre pincér aranygyűrűjét. Ezért a bíróság a tolvaj leányzót 3 napi fogház és húsz korona pénzbírságra ítélte.

Zongorák, cimbalmok és hegedűk, — csak első rangú gyártmányok! — Kaphatók **Wagner** Antalnál Baján.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. I. Pola. Csodálkozunk a dolog fölött, mert a kiadóhivatal a lapot pontosan küldi. Sziveskednék talán az ottani postán kérdezősködni, hogy mi az oka a lap rendetlen kézbesítésének? — Ha az eset megismétlődne, úgy méltóztassék közölni velünk, hogy megtegyük a szükséges lépéseket.

M. H. Nem aktuális s így félre kellett tennünk.

NYILT TÉR.

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A világ legolcsóbb zeneművei a berlini Kunz-féle »Zenei Népkönyvtár. A vállalat felőleli úgy a cklassikusokat, mint modern zenét. Óriási választékban jelent meg benne úgy zongorára, mint hegedűre, valamint hegedű-zongorára, két hegedűre stb. zeneirodalmi értékkel bíró jeles munkák, úgy könnyű, mint nehéz letétben.

Egy-egy szám ára csak 12 fillér.

A vállalat összes számaint (mintegy 4000) állandóan raktáron tartja

ifj. **Wagner Antal** könyvk., **Baján.**

Világhírű!

a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 kor.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin-, és krétarajz ára 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítettünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez s azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD” festészeti műintézet
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 46.
15—10

BODNÁR TESTVÉREK

„VILLÁM” ELEKROTECHIKAI MŰHELYÉBEN

== BAJÁN ==

KÉT TANULÓ

FELVÉTELEK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy mint kőműves iparos a tél folyamán, kitűnő sikerrel tettem le Budapesten a **kőműves mesteri vizsgát**, és így képzettségemhez képest elvállalok mindennemű **helyszini rajzok, építkezési tervek, homlokzati rajzok** elkészítését a mai igényeknek megfelelőleg, továbbá mindennemű

átalakításokat, tatarozásokat s javításokat eszközölök a legjutányosabban, miért is a nagyérdemű közönség becses támogatását kérve, maradok mély tisztelettel

Gsztronic Géza,

1—3

okleveles kőműves-mester.

Weisz Henrik

NŐI SZALONJÁBAN BAJÁN

több

DERÉK- ÉS UJ-VARRÓNÓ

alkalmazást nyerhet.

Ugyanott férfi-szabók is felvétetnek angolmunkák készítéséhez. 2 1

22241. sz.

kig. 1904.

Hirdetmény.

A zombori m. kir. Pénzügyigazgatóság által 73453./III. kig. 1904. szám alatt megküldi Baja adóközségben 1900. évben felvett műszaki változásoknak a kataszteri munkálatokon történt átvezetése következtében a földadóban és ennek megfelelő általános jövedelmi pótdadóban beállott szaporodások és apadásokról szerkesztett kimutatásokat

Ezen kimutatások az 1885. évi 45055. számú utasítás 130. §-a értelmében Baja város számvevőségénél (emelet 15. sz. könyvelői hivatal) közszemlére kitétetnek oly felhívással, hogy az ezen jegyzékben foglalt netáni sérelmes kirovás ellen **1905. március hó 6-tól április hó 6-áig** időközben felelősséggel élhetnek.

Baja, 1905. február 28.

Dr. Hegedűs
polgármester.

1106/tkvi

1905. sz.

Árverési feltételek.

Dr. Rajk Aladár ügyvéd, mint a követelés behajtására kirendelt ügygondnoknak Laki Imre kecskeméti kir. törvényszéki hivatalszolgá végrehajtást szenvedő elleni 1000 kor. tőke és jár. iránt folyamatba tett végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék területén a bácsbokodi 985. számú betétben AI. 1—4. sorszám végrehajtást szenvedett nevén álló 199. 200. 201. és 4429/2/c hrszámú ingatlanság 3665 kor. kikiáltási árban a beadott utóajánlat folytán Bácsbokod községhezatal 1905. évi március hó 14. napjának délelőtt 10 órakor újabb végrehajtás alá fog boesáttatni azzal, hogy az utóajánlattevő Dr. Rajk Aladár bajai ügyvéd által beígért 430 koronánál alább nem fog eladatni.

1. Venni szándékozók, kivéve az utóajánlattevőt, tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett banatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

2. Vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az elsőt, 30 nap alatt a másodikat, 45 nap a'att a harmadikat, mindig az árverés napjától számított 5% kamataival együtt a bajai királyi adóhivatalnál lefizetni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Baján, 1905. évi február hó 6. napján.

Mayer,
kir. járásbíró.

SCHMIDL L.-FÉLE GYŐRI

FINOM DESZERTEK

BONBONOK,

CSOKOLÁDÉK ÉS

CZUKORKÁK, SZA-

VATOLT KITŰNŐ

MINŐSÉGŰ

ÉS AJÁNLATRA

MÉLTÓ

H A Z A I

GYÁRTMÁNYOK.

Különlegesség:

— Nagy választék gyönyörűen diszitett —

husvétii ujdonságokban

u. m. marzipán, fondant és csokoládé alakok, szerencse tojások stb.

Mintagyűjteménnyel a gyár készségeel szolgál.

!Kérje a gyár illusztrált árjegyzékét!

„Magyar Regényírók”

Szerkeszti MIKSZÁTH KÁLMAN.

●●●● 4 koronás havi részletfizetésre kaphatók ●●●●

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert.

Hirdetések felvétetnek ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében.

Eladó akác-törzsek és oszlopok.

»A bajai czéllövész-társaság«
tulajdonát képező mintegy

150 db. akác-törzs és oszlop

f. hó 5-én vasárnap d. u. 3
órákor a lőkert helyiségében a
legtöbbet ígérőknek egészben
vagy részenként eladatnak. =

Egy szőlő

mely egy részben egy éves, egy
részben két éves, egy részben
három éves és egy részben idő-
sebb termőszőlő és hozzá három
hold szántó föld szabad kézből

eladó.

Értekezhetni a tulajdonosnál
Dobler Lipótnál Szeremlei-utca
33. szám. 3-3

Helyiség változtatás.

Van szerencsém a n. é. úri közönség
szives tudomására juttatni, hogy az ed-
dig a Mészáros-házban levő

**fodrász- és
borbély-üzletemet**

e hó 20-án a városi bérházban levő
Hónig-féle üzlethelyiségbe

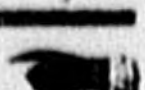
helyezem át. Amidőn még tisztelettel je-
lenten szerencsém van, hogy új üzlet-
helyiségemet — teljesen újonnan — a
legmodernebbül berendeztem, megkö-
szönöm a t. közönségnek az eddig irá-
nyomban tanúsított jóindulatát s kérem,
hogy azzal engem a jövőben is meg-
tisztelni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

3-3 **Purda Gyula,**
fodrász és borbély.

ZONGORA
használt, igen jó karban, olcsó áron

ELADÓ. Hogy hol? — megmondják
a kiadóhivatalban

Prima
| minőségű zabolos bükköny |
S Z É N A

— mintegy öt szekérrel —
eladó. Felvilágosítás Szilvássy
György jegyzőnél nyerhető,
C s á t a l j á n.

1-3

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapha-
tó az ország minden
különlegességi árudájában.

3537. sz.
kig. 1905.

Pályázat.

Baja város közkórházánál ürepedésbe
jövő, évi 1000 korona fizetéssel szabad
lakás, élelmezés, fűtéssel és világítással
javadalmazott alorvosi állásra pályázat
nyitattik.

Pályázni óhajtok felhivatnak, kellő mi-
nősítettséget igazoló okmányokkal sza-
bályszerűen felszerelt pályázati kérvénye-
ket hozzám f. é. március hó 16-ik nap-
jáig nyújtsák be

Megjegyeztetik, hogy a kinevezés 3
évre szól és egy ízben megújítható és
hogy szigorló orvosok is pályázhatnak.

Baja, 1905. február hó 23.

Dr. Hegedűs,
polgármester.

Külön bejáratú, két szobából álló,
csinosan butorozott

garszon-lakás,

melyen kívül

2 tiszt-szolga részére való egy buto-
rozatlan szoba, valamint 3 ló számára
megfelelő istálló van rendelkezésre —
sürgősen kerestetik.

Gim a kiadóhivatalban.

2-3

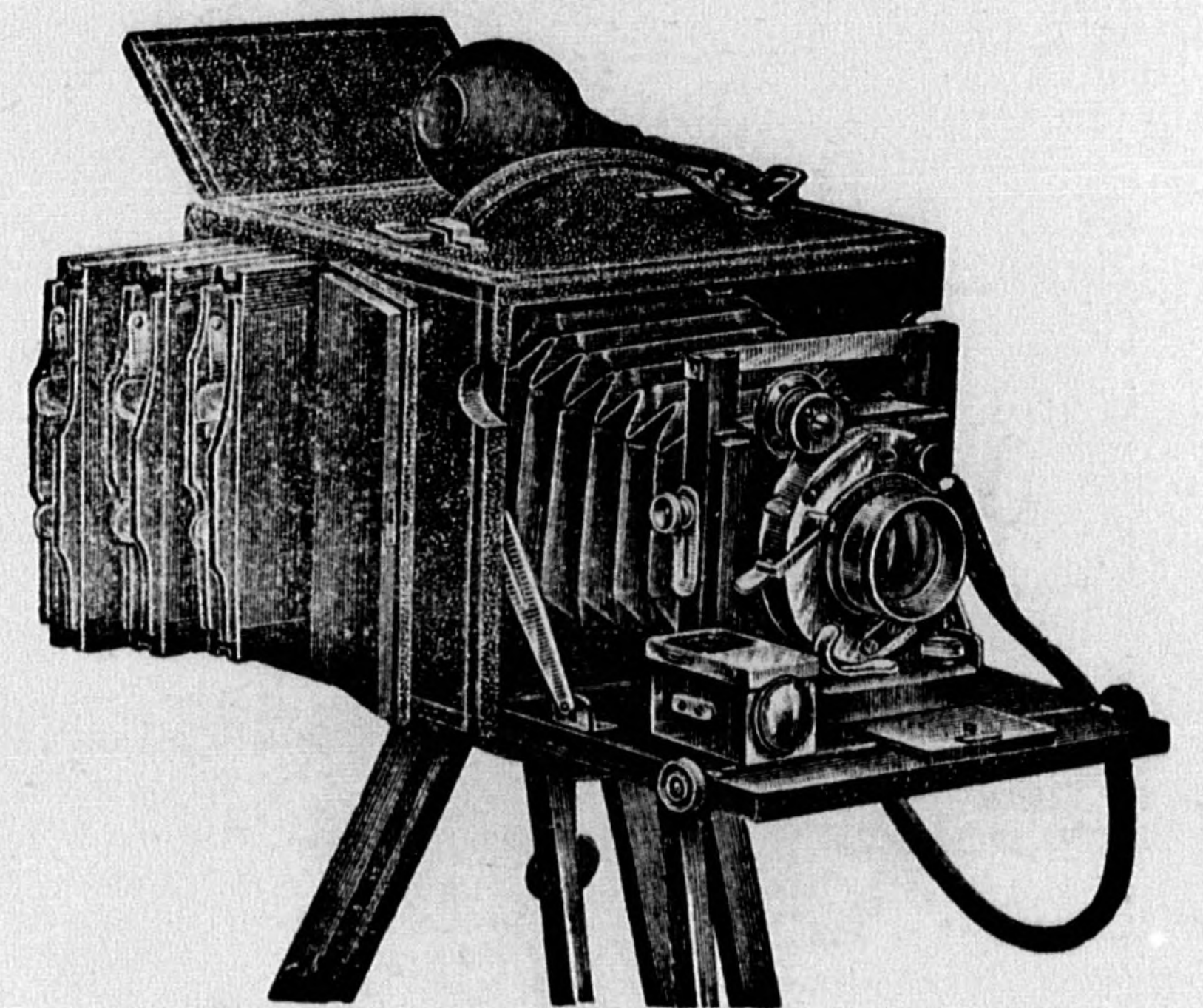

Fényképező-gépek

és felszerelések nagy választékban gyár-
áron kaphatók

Ifj. Wagner Antalnál

B a j á n.

54. szám.
kig. 1905.

Hirdetmény.

Az országos betegápolási pótadónak az
1904 évi XXI t. c. alapján 3%-ról 5%-ra
történt felemelése folytán az 1904. évre
pótlólag kivetett betegápolási pótadó ki-
vetési lajstrom a zombori m. kir. pénz-
ügyigazgatóságtól megérkezett, mely a
városi székház 15-ik számú könyvelői
szobában folyó évi március hó 6-ikától
14-ikéig bezárólag vagyis 8 napon át
közzemlére kitétetett.

Felhivatnak az érdekelt felek, hogy
ezen pótadó kivetési lajstromot a fenti
határidő alatt betekintvén, a netán sé-
relmes kivetés ellen ugyanazon határidő
alatt észrevételeiket megtehetik.

Baja, 1905. február hó 27-ikén.

Dr. Hegedűs,
polgármester.

MAGGI -FÉLE LEVES- ÉS ÉTEL- ÍZESITŐ

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy
gyenge levesek, mártások, főzelékeknek stb. egy
pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk.

Kis adag elég.

Üvegcsékben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegcsék legolcsóbban utántöltetnek.

Epp úgy ajánlhatók **MAGGI BOUILLON-TOKJAI,** melyekből csupán forró víz ráöntése által, kitűnő erő- vagy hus-
leves készíthető. — Tokokban á 2 adag 20 és 15 fillérért. — Kaphatók DRESCHER GYULA kereskedésében BAJA.

Maggi kitüntetései: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 diszoklevél, 7 tiszteletdíj.

Hétszer versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párizsi világkiállításokon. (Maggi Gyula jurytag.)

